

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Hieroboam Rex Israel.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

- 8 trecenta millia paravit exercitum. Quinque acies promoverentur, verbis Dei populus admonetur, ¹ pralio abstineret,
 9 ex suo nutu Jeroboam regnum accepisse. Ita spreto regis imperio, exercitus dilapsus, Jeroboam imperium invaluerat.
 10 Sed cum Hierosolymam Roboam obtineret, ubi templo à Salomone factò populus sacrificare Domino consueverat, ² veritus Hieroboam, ne ab eo plebem religio averteret, ³ statuit animos ejus superstitione occupare. Itaque
 11 ⁴ vaccam auream * in Bethel, alteram apud Dan constituit, quibus

10, suam sibi rempublicam habere seorsim ab Israëlitis cepit, quam probavit dilexitque Deus, atque appellari de solo Judæ nomine Judaicam voluit, donec is mortalium datus cœtibuset, cui imperium destinabatur non Iudæorum modo, sed gentium omnium. Atque hanc quidem sceptri majestatem, ex quo tempore semel esse Iudæorum cepit, mansisse eorundem dicimus, etsi mutatus interdum reipublicæ status sit, ac penes optimates modo pontificesque, modo penes reges principesque, summa fuerit imperii. Nimis inépte faciunt, qui hic in arcum dissiliunt, & nominis hujus honorem haud pertinere nisi ad reges autumant. Quicumque enim populus sua quadam republica, suisque legibus utitur, is recte gloriari de imperio, deque scepro potest. Memoria proditum est, Ierosolymæ, etiam eo tempore cum populum non principes, sed optimates regerent, in medio magni concilii, quod Sanhedrin vocant, sceptrum pependisse. quæ res fuit profecto quoddam insigne illius majestatis, quam Marcus Tullius esse magnitudinem quandam populi ait in ejus potestate ac jure retinendo, quæ veritur in imperio atque omni populi dignitate. Vide & eundem l. de Republ. Hebræor. viii. Non enim respublica, non imperium de Judæ nomine dici cepit, nisi postquam secessionem major Israëlitarum pars fecisset Hieroboami auspiciis, qui statim Samarix regnum sibi munivit ceremoniarum atque religionum mutatione.

* Ad trecenta millia paravit exercitum.] Legendum, ad ducenta millia. Nam erant centum octoginta millia. Quamvis in editione Romana ἐνεῖεν καὶ ἐνεῖσι, III. Reg. xii, 29. Drus. Opinor Sulpicium cc. scripsere, numero rotundo, addito ad, sed ex notis cc. errorem mansisse, & ccc. facta esse. Sigon.

1 Pralio abstineret.] Delectu cxxx. millium habito, conaturus erat reliquas decem tribus vi ad officium retrahere, nisi Deus per Prophetam intercessisset, admonens nefas esse civile bellum movere, præsertim cum Deo volente populus ab eo defecisset. Iosiph. Propheta ille fuit Semeja.

2 Veritus Hieroboam.] Philo: αἰσὼν τῆ ὁμοιοῦσας τὸ ἀνάτωλον καὶ μέγιστον, ἢ πᾶσι τῶ ἐνὸς θεοῦ δόξα, αἰφ' ἧς οἱ αὐτοῦ πηγῆς ἐναλική καὶ ἀδιαλύτω φιλία κίχολω] πᾶσι ἀλλήλους. Tum vero potior videbatur causa templum possidentis, & Rex ejus portionis, venientes ad se religionis occasione, multis modis devincere poterat. Grotius.

3 Statuit animos ejus superstitione occupare.] Orationem ejus ad populum vide apud Iosephum. Præcipue id egit, ut impium illud mysterium suis inculcasset, posse Deum alibi quam Hierosolymis coli. Horn.

4 Vaccam auream.] Quam hic vaccam dicit, alii vitulum, alii bovem vocant. Vacca enim dicitur I Tob. i. vers. 5. τῆ βαῶλ τῆ δαμῶλδ, id est, vacca, Lexicon Græco-Latin. vetus δαίμαλις, bucula,

quibus populus litaret : sacerdotisque, ¹ omiffa Levi tribu, ² ex plebe instituit. In visu. n. Domino flagitium ³ ex- 12
postulatio consecuta. ⁴ Crebra deinde inter reges prælia, ¹³
dubio eventu, regnum obtinebant. ⁵ Roboam * septimo ¹⁴
& decimo imperii anno exacto, vita functus est.

LXXIII. In

bucula, juvenca, vacca. Sed & vocem
בִּלְעָי, quam nunc vitulas reddunt,
interpret vetus vaccas exposuit. Hof. 10.
5. In 1xx. quoque בִּלְעָי, δάμαλις,
ibid. v. 11. Vituli voxufitior est. Sed
Hof. 13. 2. בִּלְעָי vitulos, Jonathan
convertit בִּלְעָי boves. Si בִּלְעָי est bos,
quis culpet Sulpicium בִּלְעָי vaccam
reddenti. *Drusus.* Δαμάλις χεύσας
ἐπινομίμης θεῶν. *Joseph.* Volebat Deum
coli in ea figura, quæ Josepho, unde
ortus erat Jeroboamus, dicata olim
fuerat, & quæ in Cherubinīs partem
faciebat præcipuam : ut vel illo aspectu
populus retineretur in veneratione po-
steritatis Josephi, faciliusque crederet
eis regnum deberi, qui orti essent ab
eo, cujus maxima in omnes Israëlitas
fuerant beneficia. Sic Julia Ænæ laudes
per omnes Poëtas cani voluit, ut
eo lenius ferret populus imperium il-
lud, velut fati datum. Sic solent prin-
cipes, etiam sacra, ad suas utilitates
torquere. Non debuerat autem Jeroboa-
mus decurrere ad ejusmodi vaframenta:
sed Deo, qui regnandi ipsi auctor erat,
confidere, & facere quod fuerat officii.
At ille non in eo contentus peccare,
quod exstantem imaginem erexisset con-
tra legem, quodque apud eam sacra fe-
cisset, plura pro uno fecit templa, &
sacerdotes, non ex familia quam Deus
elegerat. *Grot.* Hieroboam vitulos au-
reos fabricatus est, ut quod in Ægypto
didicerant, Ἄπιν καὶ Μνιδίν, qui sub
figura boum colebantur, esse Deos,
hoc in sua superstitione servarent. *Hie-
ronymus* in Hof. Vide & Fullerum 11 Mis-
cell. vii. Vossium 1. de Idol. 111.

* In Bethel, alteram apud Dan. Verba
ejus fuerunt, ἄνδρες ἀμβρόσιοι, γνώ-
σκετε ὑμῶν νομίζω τῶν, ὅτι πᾶς τῶν

πῶς ἔχθη τὸ θεῶν, καὶ ὅτι ἔστιν ἐν ἀπο-
δεδειγμένον ζωοῦλον ἐν ᾧ πάρεστιν,
ἀλλὰ πανταχῶς τε ἀκέραι, καὶ τῶν ἱερ-
ουδίωνος ἐφορέ. *Joseph.* Posuit igitur
Idola in duobus extremis regni sui limi-
tibus. Bethel interdum tribui Benja-
min, interdum Ephraimīs assignatur,
quod in confinio utriusque sita esset.
Adrichom. Et credibile est Jeroboamum
allegasse loci hujus sanctitatem, quod
de eo Jacob dixerit, Vere Dominus est in
loco isto. Bucholz. Videtur autem hoc
oppidum tribus Benjamin, adhæsisse
Jeroboamo. *A Lapide.*

1 *Omiffa Levi tribu.* Non quod nulli
omnino Levitæ adhæserint Jeroboamo,
sed quod admodum pauci, cæteris om-
nibus ad Roboamum migrantibus.
Ezech. 44. v. 10. 11 Paral. 11, 15.

2 *Ex plebe.* Ex plebe infima, pro quo
111 Reg. 12. 31. de extremis populi. & in
1xx. μέρῳ πέντε λαῶν, partem ali-
quam è populo. *Drusus.*

3 *Ex postulatio consecuta.* 111 Reg. 13.
Per Prophetam quendam Jadon nomi-
ne. Sic Josephus eum appellat Origin.
lib. 8. cap. 3. *Drusus.* Ab Hieronymo
Jaddo, ab Hugone, Lyrano, Serario,
Addo, qui 11 Paral. 9. 29. dicitur scri-
psisse gesta Salomonis in visione quam
habuit contra Ieroboam. Verum quia
hic Propheta statim initio regni Ro-
boam occisus, non potest esse ille Ad-
do. Versimilius est fuisse Joam, quem
Theod. & Glycas vocant Joël. *Epiphani.*
in vitis Proph. Tertull. eum vocat Seme-
jam. Lib. de Jejuniiis contra Psychicos.
Sic & Clemens Alex. 1. Strom. 1.

4 *Crebra deinde inter Reges prælia.*
111 Reg. 14. Fuit bellum inter Roboam
& Jeroboam cunctis diebus.

5 *Roboam.* Ita demum regnum con-
stitutum

1 LXXIII. In hujus locum ¹ *Abiud* filius ejus regnum Hierosolymæ sex annos tenuit : quamvis in Chronicis triennio
2 ² regnasse referatur. Huic ³ *Afab* filius successit, ⁴ à David
3 quintus fere, quippe abnepos ejus. ⁵ Fuit religiosus Domini cultor. Namque ⁶ deletis aris lucisque idolorum, * vesti-

stitutum est, quod Israëliticum dicebatur, à quo diversum deinceps fuit Judæorum regnum, cujus arx & caput Hierosolyma erat. Atque hæc ipsa res omnium malorum causa Hebræis fuit. Defessi enim, exanguesque, nationibus exteris præda facti sunt, quos antea non orbis terrarum, neque cunctæ gentes conglobatæ, movere aut contundere quibant. Statim Sufacus Ægyptius sacram urbem, templumque expilavit, & ne contumelia deesset, columnas passim disposuit, in queis, fœdum dictu, incisa mulierum verenda erant. Nam quod Herodotus factum id à Sefostri esse prodidit, error nominis est, uti recte Flavius judicavit. *Cunæus.*

* Septimo & decimo imperii anno.] *Ε'τελδύτη (ε βιώσας) ἔτη πενήτην τε κ' ἐπ'α, βασιλεύσας δ' αὐτῶν ἐπ'α-καίδεκα, ἧ τρέπον ἀλαζῶν ἀνὴρ καὶ ἀνόητος, ἔδρα τὸ μὴ ἀποσέχειν τοὺς πατρώους φίλους, τὴν δ' ἄρχὴν ἀποτέλεσας. Joseph.*

1 *Abiud.*] III Reg. 15. Mendum quale supra ubi *Abiud* pro *Abihu* legitur. Sic hoc loco legendum *Abiu*, abjecto *d*, nempe ex Græco *Ἀβιῦδ*, quod in Editione Romana III Reg. 15. 1. pro quo in fonte *Abiam*. Sed II Paralip. 12. 16. *Abia* legitur & Græce *Ἀβία*. Par varietas in *Ἀβία* & *Ἀβιδία*. *Drus.* Sex annos tenuit, quamvis in Chronicis triennio. Præterit memorabile illud prælium, in quo ex Israëlitis quingenta millia ceciderunt. II Paralipom. XIII.

2 *Regnasse.*] Ad historię fidem emendat *Signonius*, tres annos tenuit : quamvis in Chronicis regnasse referatur. Mirari satis non possum. Nam in Chronicis Eusebii, post quem *Abia* annis tribus, nisi

legendum hoc loco, *annis sex*. Sane scriptum est, II Paralipom. cap. 13. 1. *tribus annis regnavit*, & in LXX. *τρία ἔτη ἔβασίλευσεν*. Idem numerus III Reg. 15. 2. *Drus.*

3 *Afab.*] Rectum est *Afa*. Nam etiam in LXX legitur *ἄσφι*. III Reg. 15. *Josepho Ἀσφιν*. Rarissime autem permutantur nomina regnorum Israël & Judæ. *Afa* & *Josaphat* soli ex Regibus Judæ, vocantur Reges Israël II Chron. 21. 2. Utrumque locum LXX. transtulerunt, *Rex Judæ*, ne rudiores ea permutatione offenderentur. Regnum Israël semel tantummodo vocatur regnum Judæ, in Jeroboamo secundo. II Reg. 14. *Broughton.*

4 *A Davide quintus fere.*] Quartus erat à Davide, ut ex serie regum videre licet, *Salomo*, *Roboam*, *Abiam*, *Afa*. Sane Davidis filius *Salomo* erat, nepos *Roboam*, pronepos *Abiam*, abnepos vero, id est, filius pronepotis, *Afa*. Ideo sequitur, quippe abnepos ejus. Quod autem in Chronicis Eusebii, post quem *quintus Afa*, an. 41. id aliter legitur in editis à Scaligero, *Hebræorum Judarum quintus Afa*, an. 41. *Drus.*

5 *Fuit religiosus Domini cultor.*] Fuit inter Reges Judæ & Israël illud discriminis, quod Israëlita semper in institutis Hieroboami manserunt, perpetui Idololatæ. Ex Regibus Judæ alii Roboami impietatem secuti sunt, alii Davidis pietatem. Ex his *Afa*. *Signonius*. *Τὸν τρέπον ἄριστος, ἔως τὸ θεῖον ἀφορῶν, καὶ μηδὲν μῆτε πρῶτων, μῆτ' ἐνοσμήμων, ὃ μὴ ὡς τὴν δόξαν εἶχε, καὶ τὴν ἑνομήμων φρικτὴν τὴν ἀναφορῶν. Joseph.*

6 *Deletis aris lucisque idolorum.*] Imprimis Idolum matris suæ *Maachæ* abstulit.